

1804-ben az erdőhegyi reformátusokat azzal vádolták meg, hogy Kisjenőben három különböző helyen gúnyverseket függesztettek ki a katolikusok bosszantására. A versek mindegyike goromba sértéseket tartalmaz, amelyben a katolikusokat bálványimádóknak és hamis hitűeknek nevezik. A vizsgálat során a három paszkvilluson kívül egy negyediket is találtak, amelyet egy Gyulán élő Rác nevű nyugalmazott nagyváradai plébános írt. Rác ebben a reformátusokat nevezte meg a paszkvillusok szerzőiként, de békés hangnemben felelt a sértésekre. A gúnyversek rövidebb változata is fennmaradt, amely nem tartalmazza a Gyulán készült feleletet. (Lásd: Tiszántúli Református Egyházkerület Levéltára I.29.i.209. Békés-Bánáti egyházmegye iratai. Egyházközségekre vonatkozó iratok. Elszakított egyházközségek 1788–1880).¹

A KisJenői r[omano] catholica a[nya] sz[ent] e[gy]ház előtt lévő keresztre némelly gonosz kálvinisták által 2. febr[uár] 1804 felfüggesztve találatott tsúfos versek[ne]k leírása, mellette az alsó részén egy nyúzott matska lévén fel szegezve.²

Itt van a döglött matska
Bassza meg az ország pápista papja.
Imádjátok most a Krisztustokat,
Vigyétek a Püspöknek
A keresztenn függő döglött matskátokat,
Hamisságot tanító, idegen ámitó Isteneknek.
Basszátok meg ti mindnyájan,
Hamis bálványt s keresztet imádók valahányan,
Tegyetek most róla, szarunk az oltártokra,
Gonosz sátányoknak fiai
Kárhoyatos, dögletes hitnek hamis hívei.

KisJenőben a híd végénél épült Sz[ent] János statuájánál a matskának bőre is felfüggesztve lévén.

Ihol van a döglött matskának бүdös bőre,
visszük a majom Jánosnak öltözetére.
Öltöztessük a tsúnya dögöt belé,
hadd őrizze a vámos hidat mellé.
Szarunk a feje tetejére ime,
hogy jobban meg baszhassa, jere mellé.
Halljátok s vegyétek ti, kutyák minnyájan,
basszon meg az ördög pápával együtt.
A poklok ördögöknek fertelmes fiai s punctumi
tegyetek róla, ha bányátok pápás disznók.

A plébánia kapujának felén

Most nem rég a városban
jöve a pápistáknak egy nagy fajtalan kan.

---

¹ A dölt betűvel szedett részek utólagos betoldások.

² Tiszántúli Református Egyházkerületi Levéltár (Debrecen). Egyházkerületi közgyűlési iratok. Erdőhegyi egyház ügye, 1804. I.1.b.43.843. nr. 2.

Pap ugyan az ő neve,
botskoros a tselekedete.
Tsak ámíttya a népet,
Hódíttya a jó hívet.
Ó! Te Krisztus fajzattya
a nagy бүдös ketskebak!
Ó! Te Krisztust tagadó Lucifernek társa. Vak
bálványoknak áldozó, hamis Istent imádó,
rút fertelmes nagy lator, a jó vallást tagadó.
Most jó éjtzakát, dögölj meg. Hajnalra meregy meg.

Ezeknek megtzáfolására Tiszt[eletes] Rác[ész] úr váradi explébánus a következő verseket készítette Gyulán, ahol lakik.

Néja napján Debretzenbe barátokat vinének,
akkor éjjel keresztyekre szegezett kutyát tevének,
mikor Zilajra plébánost váradi püspök teve,
már reggelre a keresztfánn egy ketske függő leve.
Most ezernyolcszázadikban Erdőhegyen ez esett,
oláh keresztfánn gonosz kéz matskának helyt keresett.
Oláh templomot felverte, kéheltét[?] földre tapodta,
kereszténység szent jeleit hát ez nem káromlotta?
Ezernyolcszáznegyedikben második feburariusban
gonosz lélek kitesesült egy istentelen húsban.
KisJenőben catholicus templom keresztfájára
nyúzott matskát felszegezett kereszténység tsúfjára.
Ennek bőrét felfüggeszté Sz[ent] Jánosnak képére,
illy szertelen nagy gonoszság, de véget itt nem ére.
Keresztre, János képére s plébános ajtajára
tsúf írások függesztettek pápisták bosszújára.
Betsületes fül irtózik illy szavak hallására.
Talán tért itt részeg kondás barmok hitvallására.
Pápák s püspökök előtte mint kórságos verebek
a pápisták öszveséggel útálatnak mint ebek.
Krisztus keresztje előtte mint egy rettenetes váz,
kereszt szent áldozatjára káromkodásokat[?] ráz.
Való, Mahomed mósékban nints sz[ent] kereszt feltűzve,
de keresztyén templomokból török által nints üzve.
Mond meg tehát e tsúfságban, kitsodák bonyolódtak?
Református hangok úgy-e? Régen már így kotródtak,
Pannonius kálvinista szüntelen ezt kiáltya:
Türedelem! Türedelem! Minden szavára váltya.
Bár ok nélkül, mégis tsak jó, amiért ő így sóhajt,
lelkiismeret kénszerítve, melly üdvességet nem hajt.
Mért tehát kezdettől fogva a Pannon kálvinisták
mindég azon törekedtek, ne legyenek pápisták.
Népet papoktól fosztották, kereszteteket döntöttek,
lelkiismeretszabadságra zápor[t], árvízt öntöttek.
Inkább túrnek Mahomedet, zsidót vagy akármi mást,
tsak pápistát ne lássanak, úgy van ez szemlátomást.

Református atyafiak, nem mondom, hogy mindnyájan
mind kegyetlenkedtek rajtunk, illy kinyílt idő táján,
mely külföldről büszkeséggel hazánkba gyakran evez.
Azért vélem, úgy is illik kisjenői versekért
légyen oktatás, nem pedig bosszúállás, mely megsért.
Mi igaz catholicusok Krisztusért elszenyvedjük
alázatos szeretettel hitünket így fényeztettyük.

Felolvastatott tract[uális] gyűlésben d[ie] 7. martii 1804 H[ód]M[ező]Vásárhelyen.